

IT SOHASINING MAMLAKATIMIZDAGI O'RNI

Mamirov Ma`rufjon Yoriqul o`g`li

Mamatqulov Mirkomil Qutbiddin o`g`li

TATU Samarqand filiali va NDKTU talabalari

Annotatsiya: *Ushbu maqolada IT sohasi bo'yicha olib borilayotgan islohotlar, ko'plab dasturiy ta'minot ishlarni bajarishni tadbiq etish. Yurtimizda IT sohasini rivoshlanishi uni ommaga taqdim etish, chet mamlakatlardan kirib kelayotgan zamonaviy dasturlash tillarini qolaversa, sun'iy intellekt sohasini mukammal o'rganish zarur. Yoshlarning IT ga bo'lgan qiziqishini yanada oshirish va kelajak uchun zamin yaratish haqida so'z boradi.*

Kalit so'zlar: *IT sohasi, yurtimizda IT ning rivojlanishi, dasturiy ta'minot, dasturlash tillari, sun'iy intellekt, IT ga bo'lgan qiziqish.*

Bugungi kunda bir qator rivojlangan mamlakatlarda ta'lim-tarbiya jarayonining samaradorligini kafolatlovchi zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash borasida imkoniyat yaratilmoqda. Qadimda, IT-texnologiyalar ham bor edi. Bilim pergament, papirus qog'ozda yozilgan. IT — ingliz tilidan olingan «Information Technology» so'zlarining qisqartmasi bo'lib, o'zbek tilida «Axborot texnologiyalari» deb yuritiladi. Shunday bo'lsa ham, biz bu so'zni IT ko'rinishida talaffuz qilamiz va ishlatamiz. Information Technology bu — axborotni hosil qilish, uni yig'ish, tarqatish, saqlash, qayta ishlash, himoyalash kabi vazifalarni bajaruvchi hisoblash texnikasidir. Hozirgi kunda hisoblash texnikasi vazifasini kompyuter bajarmoqda, shunday ekan IT so'zi ishlatilganda asosan kompyuter texnologiyasi tushuniladi. Xususan XXI asr axborot texnologiyalar asri hisoblanadi. Yoshlarga yaratilgan imkoniyatlar bugungi kunda o'z zamonasining yetuk kadr bo'lib chiqishiga zamin yaratib bermoqda. Rivojlanish kundan-kun jadallashib bormoqda. Ayniqsa, IT sohasiga bo'lgan qiziqqan yoshlarning soni oshib bormoqda. Kompyuter tufayli ma'lumotlar uzatish: axborot almashish. elektr signallari orqali ma'lumotlarni uzatish uchun qobiliyati muhim yutuq AT texnologiyasi aylandi. Endi uyga chiqmasdan bir ta'lim olish mumkin. Tarmoq Internet asosan ilm an'anaviy manbalardan o'rniga. qog'oz kitoblar, Solnomalar raqamlashtirilishi, hujjatlar qizg'in bormoqda. bebaho asarlar Raqamli nusxalari har bir kishi uchun mavjud qilingan. Misol uchun, 15 daqiqa zarur, kompyuteringiz musiqa yozishni yuklab olish uchun aloqa texnikasi takomillashtirish yanada ma'lumot almashishini yuzlab tezligini oshiradi. Bunday video konferentsiya, seminar, televidenie adabiyotlarini, IP-telefoniya onlayn ko'rish sifatida - bu yangi imkoniyatlar ochib berdi.

Hozirgi kunda dasturlash tillari ham juda tez rivojlanib bormoqda: Ulardan asosiylari C++, Python, JavaScript, Delphi va hokazo. Kichik -kichik dasturlarni yaratishda eng ma'qul dasturlash sifatida C++ dasturlash tilini o'rgansak

afzalroq. Mobil ilovalarni yaratish, murakkab dasturlashni o'rganish uchun Python dasturlash tilini, veb-saytlarni yaratish, tasvir orqasiga fon berish uchun javascript dan foydalaniladi. Qanday qilib IT-texnologiyalar sohasida kasb-hunar olish mumkin? Bu, birinchi navbatda, oliy o'quv yurtlari hisoblanadi. Hozir juda ko'p talab kompyuter texnologiyalari, dasturiy ta'minot, axborot texnologiyalari bilan bog'liq kasb-hunar kollejlari va oliy o'quv yurtlari, yangi idoralar.

Hozirgi kunda eng tez rivojlanib borayotgan sohalardan biri bu-Sun'iy intellektidir.

Sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishni kengaytirish, raqamli ma'lumotlarni yig'ish, saqlash va qayta ishlash tizimini takomillashtirish maqsadida hozirda yurtimizda ushbu sohada malakali kadrlarni tayyorlash, mazkur yo'nalishdagi ilmiy-loyihalarni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qator ishlar amalga oshirilmoqda. "Sun'iy intellekt" deganda ko'pchilik robotlarning turli sohalarga jalb qilinishini tushunadi. Ammo sun'iy intellekt atamasi robotlarning inson bilan o'rin almashishini anglatmaydi. Uning asosiy maqsadi inson qobiliyatlari va imkoniyatlarining chegaralarini kengaytirishdir. Shuning uchun bu kabi texnologiyalar qimmatli biznes resursi hisoblanadi. Sun'iy intellekt (AI) - kompyuter fanining bo'limi bo'lib, u odatda inson aql-zakovati talab qilinadigan vazifalarni bajara oladigan aqlli mashinalarni yaratishga qaratilgan. AI kompyuterlarga ma'lumotlardan o'rganish va qarorlar yoki ma'lumotlar asosida bashorat qilish imkonini beruvchi algoritm va modellarni ishlab chiqishni o'z ichiga oladi. U mashinani o'rganish, tabiiy tillarni qayta ishlash, kompyuterni ko'rish va robototexnika kabi turli kichik sohalarni o'z ichiga oladi. Sun'iy intellekt sog'liqni saqlash, moliya, transport va o'yin-kulgi kabi sohalarda keng ko'lamli ilovalarga ega va yangi innovatsiyalar va texnologiyalar bilan tez rivojlanishda davom etmoqda. Avvallari "sun'iy intellekt" atamasi faqat odamlar bajarishi mumkin bo'lgan, masalan, mijozlarga xizmat ko'rsatish yoki shaxmat o'ynash vazifalarni bajarish uchun qo'llanilgan. Shuningdek, kompyuter texnologiyalarini chuqur o'rganishga ham sun'iy intellekt sifatida qaralgan. Lekin mijozlarga xizmat ko'rsatish, turli onlayn o'yinlar va kompyuter texnologiyalarini chuqur o'rganish kabilar sun'iy intellekt texnologiyalarining kichik qismi hisoblanadi. To'g'ri, sun'iy intellekt texnologiyalari odamlar bajaradigan vazifalarni avtomatlashtirish orqali samaradorlikni oshirishga yordam beradi. Biroq endilikda uning qamrovi kengaymoqda, hozirda sun'iy intellekt bilan odamlarning xarakterini, o'quvchilarning qobiliyatlarini, xodimning ishga bo'lgan qarashlarini aniqlab olish mumkin.

Sun'iy intellekt infratuzilmani monitoring qilish, katta hajmdagi ma'lumotlarni to'plash va qayta ishlash, texnik hamda tibbiy diagnostika tizimlari, shaxsiy ta'lim traektoriyalarini yaratish, xulq-atvor tahlillari qilishga imkon beradi. Sun'iy intellekt bu changyutgichlardan kosmik stantsiyalarga qadar bo'lgan yechimlarning butun spektridir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO`YXATI:

1. Oybek Xamdamovich Otaqulov, Gulxayo Azamjon qizi Po`latova
2. https://cyberleninka.ru/article/n/sun'iy_intellekt_va_uning_insoniyat_faoliyatida_tutgan_o'rni
3. Zafar Xursanali o`g`li Maxmadaliyev
4. https://cyberleninka.ru/article/n/sun'iy_intellektning_amaliy_sohalarda_qo'llanishi
5. www.ziyonet.uz
6. Axborot tizimlari ma'ruza matni
7. A.A. Abduqodirov, A.E. Hayitov, R.R. Shodiev. va .Axborot texnologiyalari: Akademiklitsey va kasb-hunar kollejlari uchun darslik – T.: O'qituvchi, 200
8. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. Ўзбекистон республикасини янада ривожлантириш бўйича ҳаракатлар стратегияси тўғрисида. (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2017 й., 6-сон, 70-модда)
9. С.С.Фуломов ва бошқалар. Ахботор тизимлари ва технологиялари. Дарслик. Тошкент, “Шарқ”, 2000 й.
10. M.Aripov, M.Muhammadiyev. Informatika, informasion texnologiyalar. Darslik. T.: TDYuI, 2004 y